

NOUSIAISTEN KUNNAN TIETOTILINPÄÄTÖS VUODELTA 2024

Yhteistoimintaryhmä 17.3.2025 § 4

Kunnanhallitus 31.3.2025 § 63

Kunnanvaltuusto 26.5.2025 § 26

Sisällys

1	Johdanto.....	3
2	Tietosuojaa koskeva lainsäädäntö.....	4
3	Tietosuojavastaava	5
4	Tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2024	6
4.1	Tavoitteet vuodelle 2024.....	6
4.2	Toimenpiteet vuonna 2024	6
4.2.1	Henkilökunnan kouluttaminen.....	6
4.2.2	Muut toimenpiteet tietosuojan ja -turvan parantamiseksi	7
5	Nousiaisten kunnan tietovarannot ja vastuut.....	8
6	Rekisteröidyn oikeudet.....	9
7	Tietosuojaa koskevat uhat.....	10
8	Tietosuojaloukkaukset	11
9	Vuoden 2025 kehittämiskohteet	12

1 Johdanto

Tietotilinpäätöksen tarkoituksena on tarjota ajantasainen tilannekuva Nousiaisten kunnan henkilötietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvio tietosuojan toteutumisesta. Sen tavoitteena on lisätä avoimuutta ja luottamusta siihen, että organisaatiossa noudatetaan organisaation luomia tietoturva- ja tietosuojaperiaatteita ja käsitellään henkilötietoja niiden mukaisesti. Tietotilinpäätös korostaa vastuullisuutta tiedon käsittelemisessä. Kuntaorganisaatiossa käsitellään huomattavasti erilaista sensitiivistä henkilödataa, joten luottamus on toiminnan elinehto. Luottamuksen merkitys korostuu tällä hetkellä, kun kuntalaisten palveluja digitalisoidaan, ja digitaalisten palveluiden kehittäminen edellyttää tietoturvan ja tietosuojan huomioimista.

Tietotilinpäätöksen koonnista vastaa tietosuojavastaava yhdessä hallintojohtajan kanssa. Tietotilinpäätös laaditaan kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä, ja se täydentää tietoturvan ja tietosuojan osalta tilinpäätöksessä esitettyjä tietoja. Tämä tietotilinpäätöksen tarkoituksena on antaa luottamushenkilöille sekä kuntalaisille kuva siitä, millä tavalla henkilötietojen käsittely on huomioitu Nousiaisten kunnassa ja millä tavoin tietoturva- ja tietosuoja-asioita on huomioitu kalenterivuonna 2024.

Tietosuojasääntely koostuu tietosuoja-asetuksesta, kansallisesta tietosuojalaista sekä erityislainsäädännöstä. Suomessa tietosuojavaltuutetun toimisto valvoo tietosuojalainsäädännön noudattamista. Tietosuoja-asetuksessa (GDPR) on keskeisenä teemana tietosuojariskien hallinta ja rekisterinpitäjän tilintekokykyisyys-periaate. Osoitusvelvollisuuteen kuuluu mm. se, että organisaation sopimuksissa ja alihankinnoissa on huomioitu tietosuojan ja -turvan vaatimukset. Lisäksi rekisterinpitäjän tulee huomioida rekisteröidyn henkilötietojen käsittelyyn kohdistuvat riskit.

2 Tietosuojaa koskeva lainsäädäntö

EU:n tasolla tietosuojaa sääntelee EU:n yleinen tietosuoja-asetusta (GDPR), jonka soveltaminen jäsenvaltioissa alkoi 25.5.2018. Eurooppalaisen digitalisaatiokehityksen onnistumisen ehdottomassa keskiössä ovat kansalaiset ja digitaalisten taitojen ja osaamisen kehittäminen sekä luottamuksen rakentaminen ja ylläpitäminen. Kaiken kaikkiaan lainsäädäntö on isossa murroksessa liittyen tiedonhallintaan, tietoturvaan ja tietosuojaan.

Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettu laki (306/2019) tuli voimaan 1.4.2019. Laki sisältää digitaalisten palvelujen saavutettavuusvaatimukset sekä viranomaisten digitaalisten palvelujen suunnittelua ja ylläpitoa sekä sähköisen tunnistamisen perusteita koskevat vaatimukset. Useimmat lain sisältämät perusvaatimukset ovat yleisellä tasolla, ja niitä on tulkittava jatkossa samaan aikaan muun muassa tiedonhallintalain, julkisuuslain ja tietosuojalainsäädännön (kuten EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen) kanssa

Julkisen hallinnon tiedonhallintalaki (906/2019) astui voimaan 1.1.2020. Tiedonhallintalain tarkoituksena on varmistaa viranomaisten tietoaineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta ja tietoturvallinen käsittely. Lisäksi lailla mahdollistetaan tietoaineistojen turvallinen ja tehokas hyödyntäminen sekä edistetään tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuutta.

3 Tietosuojavastaava

Nousiaisten kunnan tietosuojavastaavana on toiminut asianhallintasihteeri Kirsi-Maria Helenius ajalla 8.1.-31.12.2024. Tietosuojavastaavana 1.-7.1.2024 toimi kirjanpitäjä Virva Kiuru, joka on toiminut 8.1.2024 alkaen kunnan varatietosuojavastaavana.

Tietosuojavastaavan tehtävät:

1. seuraa tietosuojasääntöjen noudattamista koko organisaatiossa ja tuo esiin havaitsemiaan puutteita
2. antaa tietoja ja neuvoja tietosuojasääntöjen mukaisista velvollisuuksista johdolle ja henkilötietoja käsitteleville työntekijöille
3. antaa pyydettyä neuvoja tietosuojan vaikutustenarvioinnin tekemisestä ja valvoo vaikutustenarvioinnin toteutusta
4. on rekisteröityjen yhteyshenkilö henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa
5. on tietosuojavaltuutetun toimiston yhteyshenkilö ja tekee yhteistyötä tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa.

4 Tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2024

4.1 Tavoitteet vuodelle 2024

Vuoden 2023 tietotilinpäätöksessä asetettiin vuodelle 2024 kehittämistoimenpiteiksi seuraavat toimenpiteet:

1. Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojaaosaamisen kehittäminen

Tavoitteena on jatkaa henkilöstön tietoturva- ja tietosuojatietoisuuden kehittämistä ja osaamisen kasvattamista uutiskirjeiden ja henkilöstökoulutusten kautta. Tarkoituksena on toteuttaa koko henkilöstölle suunnattu säännöllisesti toteutettava tietosuojatesti tietosuoja-asioiden osaamisen ylläpitämiseksi ja sisäistämiseksi osaksi jokapäiväisiä työtehtäviä.

2. Varautuminen tietomurtoja ja kyberiskuja vastaan

Tavoitteena on varautua tietomurtoja ja kyberiskuja vastaan nykyistä paremmin, tiedostaa mahdolliset uhat ja pyrkiä järjestelmäteknisesti (esim. palomuuuri) vahvistamaan kunnan varautumista. Vuoden 2024 aikana on tarkoituksena toteuttaa hallinnon tietoturva-auditointi ja laajentaa auditointi tarpeen mukaan myös sivistyspuolelle.

4.2 Toimenpiteet vuonna 2024

4.2.1 Henkilökunnan kouluttaminen

Kunta informoi ja kouluttaa henkilöstöään tietosuojaan liittyvistä ajankohtaisista asioista erityisesti tietosuojavastaavan uutiskirjeillä. Tietosuojavastaavan uutiskirjeissä on käsitelty tärkeitä tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia kysymyksiä, ajankohtaisia tilanteita sekä kertausta tietosuojaa koskevasta sääntelystä. Tietosuoja-vastaavan uutiskirjeitä lähetettiin vuonna 2024 yhteensä 8 kpl ja niiden aiheena olivat seuraavat tietosuoja-asiat:

- Tietoturvaloukkaukset
- Sähköposti ja tietosuoja
- Yleinen tietosuoja-asetus
- Nousiaisten kunta ja sähköpostin käyttö
- Tietosuojaselosteet
- Etätyö ja tietosuoja
- Tiedon hävittäminen
- Kertaus vuoden 2024 uutiskirjeistä.

Kunnalla on velvollisuus osoittaa, että työntekijöille ja viranhaltijoille on annettu asianmukainen perehdytys tietosuojasta ja -turvasta sekä salassapitovelvollisuudesta. Osoittamisvelvollisuuden toteuttamiseksi kunnassa on vuoden 2024 aikana otettu käyttöön vaihtolositoumuslomake sekä edellytetty henkilökuntaa suorittamaan tietosuojakoulutus:

1. Nousiaisten kunnan koko henkilökunnan on tullut suorittaa vuoden 2024 aikana Digi- ja väestötietoviraston, eOppivan, Kuntaliiton ja oikeusministeriön yhteistyönä tuotettu verkkopohjainen tietosuoja-koulutus *”Tietosuojan ABC julkishallinnon henkilöstölle”*. Koulutuksen lopuksi on testi, jonka läpäistään suorituksesta on saanut todistuksen. Koulutus on tullut merkitä kunnan henkilöstöhallinnon tietojärjestelmään ja se on hyväksytty vasta, kun työntekijä on toimittanut esihenkilölleen todistuksen koulutuksen suorittamisesta.
2. Kunnassa otettiin käyttöön 7.10.2024 hallintojohtajan päätöksellä 4.10.2024 vaitiolositoumuslomake, joka jokaisen kunnan työntekijän, niin uuden kuin vanhankin on tullut hyväksyä. Sitoumuksella varmistetaan, että työntekijä ja viranhaltija on ymmärtänyt salassapitovelvollisuutensa ja, että työntekijä ja viranhaltija on saanut riittävän perehdytyksen salassapitovelvollisuutensa sisällöstä.

Henkilöstön intranetin etusivun tiedotteissa sekä neljä kertaa vuodessa julkaistavissa hallinto- ja talousosaston henkilöstötiedotteissa on lisäksi tiedotettu tarpeen mukaan ajankohtaisista ja tärkeistä tietosuoja-asioista.

4.2.2 Muut toimenpiteet tietosuojan ja -turvan parantamiseksi

Vuoden 2024 aikana on tehty lukuisia toimenpiteitä tietosuoja/-turvauhkien torjumiseksi. Tietosuojan huomioiminen ja tietoturvariskien ennaltaehkäiseminen kuuluu osana jokaisen työntekijän päivittäistä työtä.

Tietokeskus Oy toteutti keväällä 2024 tietoturva-auditoinnin hallintopuolen tietojärjestelmiin. Sen perusteella on toimeenpantu lukuisia toimenpiteitä tietosuojan ja -turvan parantamiseksi entisestään. Toimenpiteet ovat kohdistuneet mm. laitesalaukseen, käyttäjätunnus politiikkaan ja palvelinten tietoturvan kovennukseen.

Kesällä 2024 palomuuuri päivitettiin ja palomuuripalvelu ulkoistettiin.

Vuoden 2024 lopulla kunnan valmiussuunnitelman päivitettiin, jolloin varautumista koskevia ohjeita päivitettiin myös tietosuojaan ja -turvaan koskevien uhkien ja toimenpiteiden osalta.

5 Nousiaisten kunnan tietovarannot ja vastuut

Koko kunnan henkilötietoja sisältävien rekisterien määrä on 33. Rekistereiden tietosuojaselosteet löytyvät Nousiaisten kunnan internet-sivuilta osoitteesta:

<https://nousiainen.fi/paatokset-ja-hallinto/yleishallinto/tietosuojaselosteet/>

Rekistereitä ovat:

- Sidonnaisuusrekisteri
- Henkilöstöhallintorekisteri (Populus)
- Asianhallintajärjestelmä (Dynasty 10)
- Kirjanpito ja sisäinen laskenta (Raindance)
- Ostolaskujen sähköinen kierrätys ja arkisto
- Myyntilaskujen sähköinen kierrätys (Pro eLaskutus)
- Kuntarekry-järjestelmä
- Kameravalvontajärjestelmä
- Kunnan kotisivujen yritys ja yhdistys rekisteri
- Vesihuollon asiakastietojärjestelmä (Vesikanta Plus)
- Yksityisteiden kunnossapitoavustukset
- KuntaNet ja MapInfo, rakennusvalvonnan rekisteri
- Oppilastietojen hallintajärjestelmä (MultiPrimus)
- Vaskikirjastojen asiakasrekisteri
- Varhaiskasvatuksen asiakasrekisteri
- Etsivän nuorisotyön sekä nuorten työpajatoiminnan asiakasrekisteri
- Kysely- ja tutkimuspalvelu (Webropol)
- Kuntosalin asiakasrekisteri
- Saattajakorttirekisteri
- Tapahtumien osallistumisrekisterit
- Opetuskäytössä olevat ohjelmat sekä sähköiset työskentely-ympäristöt
- Luottamushenkilökortisto
- Nuorisotilojen asiakkaat – Nuorisokortti
- Pyydä Apua –nappi
- Rakennusluparekisteri Lupa.fi
- Harrastusryhmien osallistumisrekisterit
- Kiinteistöverorekisteri
- Kotouttamisen asiakasrekisteri
- Varhaiskasvatushenkilöstön ilmoitusvelvollisuus
- *Kesätyötukien ja -paikkojen rekisteri – 15.3.2024 alkaen*
- *Markkinapaikkarekisteri – 29.4.2024 alkaen*
- *Nuorisovaalit- ja nuorisovaltuutetut rekisteri – 5.12.2024 alkaen*
- *Liukuesteiden jakelu – poistettu 10/2024*

Rekisterinpitäjän vastuut henkilörekistereistä jakautuu kunnanhallituksen ja lautakuntien kesken. Kunnanhallitus toimii rekisterinpitäjänä niiden henkilörekistereiden osalta, jotka koskevat useampaa toimialaa. Lautakunnat toimivat rekisterinpitäjinä oman toimialansa henkilörekistereiden osalta.

6 Rekisteröidyn oikeudet

Kuntalaisille suunnatut tietosuojaohjeet löytyvät Nousiaisten kunnan internet-sivuilta osoitteesta <https://nousiainen.fi/paatokset-ja-hallinto/yleishallinto/tietosuojaselosteet/>

Tietopyynnön voi toimittaa joko:

- 1) postitse tietosuojaselosteessa mainitulle yhteyshenkilölle osoitettuna
- 2) täyttämällä ja lähettämällä kunnan verkkosivuilla oleva sähköinen lomake: rekisteritietojen tarkastuspyyntö, rekisteritietojen oikaisuvaatimus, rekisteritietojen poistamisvaatimus, julkisuuslain mukainen tietopyyntö, asianosaisen tiedonsaantia koskeva pyyntö
- 3) asioimalla henkilökohtaisesti.

Asiakas voi tulla noutamaan pyytämänsä tiedot kunnanvirastolta. Tiedot voidaan toimittaa hänelle myös postitse tai sähköpostitse suojatulla sähköpostilla.

Rekisteröidyiltä tulleiden pyyntöjen määrä 1.1.2024 –31.12.2024 välisenä aikana.

Kaikki toimialat: Tietosuoja-asetuksen mukaiset tietopyynnot yhteensä neljä kappaletta. Tietosuoja-asetuksen mukaisia tietojen poistamispyyntöjä yhteensä 0 kappaletta.

7 Tietosuojaa koskevat uhat

Nousiaisten kunnassa tiedostetaan, että kyberhyökkäyksiä tehdään jatkuvasti ja ne voivat myös kohdistua Nousiaisten kuntaan. Tämän vuoksi niihin varautuminen on tärkeää.

Uudet kalastelukampanjat muuttuvat yhä älykkäämmiksi, jolloin niiden torjuminen on vaikeampaa. Sähköpostipalveluun liittyvien käyttäjätunnusten kalastelu ei vähentynyt viime vuodesta, mutta kalastelua on alettu tekemään yhä enemmän myös eri viranomaisten ja viranomaispalveluiden nimissä. Tämä ilmiö on näkynyt myös valtakunnallisella tasolla, muun muassa Kyberturvallisuuskeskuksen varoituksissa.

Riskien osalta yhtenä haavoittuvuutena on poikkeamat, jotka johtunut inhimillisestä virheestä joko prosessissa tai yksittäisen henkilön työtehtävissä. Tietoturvallisuuden kehittämisessä tulee huomioida prosessien turvallisuus sekä haavoittuvuuksien inhimillinen ulottuvuus. Organisaation onkin keskityttävä ensisijaisesti kouluttamaan henkilöstöään tunnistamaan tiedusteluun, ensimmäiseen pääsyyn ja tunnuksien saamiseen kohdistuvia hyökkäysyrityksiä.

Vuoden 2024 on tehty lukuisia toimenpiteitä tietosuojaturvauhkien torjumiseksi ja niitä on käyty tarkemmin läpi edellä luvussa 4.

8 Tietosuojaloukkaukset

Tietosuojaloukkauksia, jotka olisivat vaatineet raportointia tietosuojavaltuutetun toimistolle, on tapahtunut 1.1.2024–31.12.2024 välisenä aikana yhteensä neljä kappaletta.

Vähäisempiä tietosuojaloukkauksia, joista on kirjattu tietosuojarikkomus, tapahtui 0 kappaletta.

Tietosuojavastaavalle on tullut Nousiaisten kunnan henkilöstöltä säännöllisesti yhteydenottoja ja selvitettäviä asioita, joihin on yhteistyöllä löydetty vastaukset. Ilmi tulleita havaintoja ja niiden ratkaisuja on hyödynnetty myöhempien tietosuojavastaavan uutiskirjeiden esimerkkeinä. Vuoden aikana on saatettu ajan tasalle myös tietoturva-astiat kaikkiin toimipisteisiin ja informoitu työntekijöitä asiakirjojen hävittämisestä.

9 Vuoden 2025 kehittämiskohteet

Tietosuojan osalta vuoden 2025 kehittämiskohteiksi on tunnistettu seuraavia osa-alueita:

1. Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojaosaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen

Tavoitteena on jatkaa henkilöstön tietoturva- ja tietosuojatietoisuuden kehittämistä ja osaamisen kasvatamista uutiskirjeiden ja henkilöstökoulutusten kautta. Uutena oppimiskanavana on Eduhouse, joka sisältää paljon tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvää koulutusmateriaalia.

2. Varautuminen tietomurtoja ja kyberiskuja vastaan

Tavoitteena on varautua tietomurtoja ja kyberiskuja vastaan nykyistä paremmin, tiedostaa mahdolliset uhat ja pyrkiä järjestelmäteknisesti vahvistamaan kunnan varautumista. Vuoden 2025 aikana on jatkaa auditoinnin jälkeisten muutosten tekemisestä ja priorisointia tehtävistä asioista. Lisäksi tarkoituksena on kartoittaa tietoturva-auditoinnin tekemistä sivistyspuolelle.